

PAMIĘCI KOLEGI STEFANA KOZIŃSKIEGO

Stefan Kozinski, architekt i urbanista, urodził się 27 lipca 1902 r. w Sosnowcu, zmarł 24 stycznia 1976 r. w Warszawie. W 1929 roku uzyskał dyplom na Wydziale Architektury Politechniki Warszawskiej, w 1969 r. stopień naukowy doktora.

Przez cały okres dojrzałego życia mieszkał i pracował w Warszawie — z wyjątkiem lat wojny 1939—1945.

Stefan Kozinski był architektem o szerokich zainteresowaniach — od planowania przestrzennego i projektowania w skali miasta do projektowania architektonicznego budynków i ich wnętrz.

Zainteresowania i doświadczenia z praktyki umiejętnie i twórczo łączył z pracami teoretycznymi i przekazywał w opracowaniach studialnych, publikacjach, ekspertyzach oraz ocenach krytycznych.

W okresie przed 1939 r. wykonał szereg prac architektonicznych, zrealizowanych, konkursowych i studialnych. Do ważniejszych realizowanych projektów należały:

- Młodzieżowy Dom Kultury (dawn. YMCA) w Gdyni, wspólnie z arch. Bogdanem Damińskim,
- Gimnazjum w Brześciu n/Bugiem,
- Gimnazjum z internatem w Wawrze k/Warszawy,
- Kościół parafialny we Włochach k/Warszawy,

Wśród szeregu prac konkursowych uzyskał zaszczytne wyróżnienie za projekt Świątyni Opatrzności w Warszawie.

W tym okresie brał udział w pracach studialno-projektowych Biura Studiów przy ówczesnym Ministerstwie Wyznań Relig. i Oświecenia Publicznego, wykonując projekty wzorcowe szkół powszechnych i gimnazjum ogólnokształcącego (1931—1935), prace te były cytowane w europejskiej literaturze fachowej.

Pracował również przy rekonstrukcji Zamku królewskiego w Warszawie.

W latach wojny 1939—1944, po udziale w kampanii wrześniowej, przebywał na Węgrzech, kontynuując (po okresie internowania) w trudnych warunkach pracę architekta w Budapeszcie w projektowaniu kilku zakładów przemysłu chemicznego.

Był założycielem Koła SARP w Budapeszcie, pozyskał również przyjaźń Węgrów pomagających Polakom w tym ciężkim okresie.

Aresztowany przez okupantów hitlerowskich został osadzony w latach 1944—45 w osławionym obozie koncentracyjnym w Mauthausen.

Po powrocie do kraju podejmuje twórczą pracę w Biurze Odbudowy Stolicy jako kierownik pracowni urbanistycznej dzielnicy „Wschód”.

Następnie przechodzi do pracy w Komitecie Urbanistyki i Architektury (1953—1957) pełniąc funkcję urbanisty rejonowego, wreszcie podejmuje długoletnią pracę w Instytucie Urbanistyki i Architektury (1957—1973).

Wykonuje równolegle szereg zrealizowanych projektów architektonicznych, jak: Ambasady Węgierskiej, rozbudowy Muzeum Narodowego, projektuje wnętrza sklepów i lokali gastronomicznych, Klubu Lekarza i szeregu innych.

Bierze udział w szeregu konkursów, uzyskując m.in. II-gą nagrodę (w zespole) za projekt Stadionu X-lecia w Warszawie.

Zainteresowania i studia skierowane na projektowanie obiektów handlowych znajdują swój wyraz w opracowaniach wzorcowych i publikacji pt. „Sklep detaliczny” za które otrzymał w 1951 r., wspólnie z arch. Stefanem Sienickim — nagrodę państwową III stopnia. Kontynuacją tych zainteresowań jest szereg późniejszych publikacji: „Budownictwo usług handlowych” (IUA — Arkady 1961), „Restauracje, bary, kawiarnie” (współautorstwo, IUA 1972), „Projektowanie obiektów handlowych” (Arkady 1973) oraz kilkanaście artykułów i studiów nie publikowanych wykonanych podczas pracy naukowo-badawczej w IUA.

Do prac urbanistycznych wykonanych pod kierownictwem Stefana Kozińskiego należały plany ogólne całych miast i ich części, w szczególności należy wymienić plany dzielnic Warszawy: Pragi, Saskiej Kępy, Grochowa, Targówka — częściowo następnie realizowane.

Podsumowaniem doświadczeń i myśli architekta-urbanisty jest metoda projektowania urbanistycznego zawarta w publikacji pt. „Koncepcja zabudowy miasta” (I wyd. IUA — 1968, II wyd. Arkady 1974).

Za tę właśnie pracę otrzymał w 1972 nagrodę II stopnia Ministra Bud. i Przem.M.Bud. oraz Ministra Gosp. Teren. i Ochron. Środowiska — z uzasadnieniem: „za twórczą metodę optymalizacji przestrzennej koncepcji zabudowy miasta, stanowiącej podstawę do kształtowania układów urbanistycznych”.

Przemyślenia i metoda Stefana Kozińskiego stały się inspiracją dla wielu opracowań studialnych i praktycznych.

Po przejściu na emeryturę w 1973 roku Stefan Koziński nie przestał być — do ostatniego roku życia — konsultantem i opiniodawcą szeregu prac w Centralnym Ośrodku Bad. Proj. Budownictwa Ogólnego oraz w Instytucie Kształtowania Środowiska.

Stefan Koziński był członkiem i czynnym działaczem (od 1930 r.) Stowarzyszenia Architektów Polskich SAP, później Stowarzyszenia Architektów Polskich SARP, biorąc czynny udział w różnych pracach Oddziału Warszawskiego. Był członkiem czynnym Towarzystwa Urbanistów Polskich, w latach 1958—1960 członkiem Zarządu Głównego.

Odznaczony: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, medalem X-lecia PRL, Złotą Odznaką Odbudowy Warszawy, dyplomem zasłużonego Polskiego Towarzystwa Lekarskiego.

Był bardzo lubianym, serdecznym kolegą, człowiekiem pogodnym, skromnym, nie narzucającym się, a jednocześnie chętnym do dzielenia się swoją bogatą wiedzą i doświadczeniem, umiejącym współpracować z ludźmi z różnych środowisk i różnych pokoleń. Cieszyła go sama praca, poszukiwanie rozwiązań, które służyłyby dobru człowieka i kształtowaniu jego środowiska.

Stanisław Janicki